

SZERKESZTŐI IRODA:
Kisgyőri u. 21. szám. (Postapost) hová a lap szellemi részét illető
kérdések, czímzések.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:
Videkre postán, vagy helyben házhoz hordva
16 frt. Negyedévre
8 frt. Egy nora helyben
4 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.
Létezik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvár, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETESI DÍJAK

Egy ccentimetryi tér ára 4 kr Gyárosok, kereskedők és iparosok
árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 80 kr.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Uj gazda.

A bolgár nemzetgyűlés elvégre sze-
replett jutott. Egyhangulag megválasz-
totta Koburg Ferdinánd hercegezt
bulgária fejedelmévé.

Hogy ötlet fogják megválasztani,
már napok előtt nyílt titok volt, s
megválasztása nem vehető megle-
petés számba, s a bolgárok úgy lát-
nak nem is kívántak a fejedelem vá-
lasztás fontos tényéből különösebb ér-
tekt politikai eseményt csinálni.

Ime tehát meg van a fejedelem,
ak az van hátra, hogy aztán legyen
a fejedelmea bulgároknak. Hiszen Wal-
denburg hercegezt is megválasztották, s
bulgária trónja még is üres maradt.

Elfoglalja-e a trónt az ujonnan vá-
lasztott, ez ma még egyáltalán nem ve-
telő bizonyosra, mert hát az ifjú he-
rceg most már törvényes fejedelem,
csak napokkal előbb jelentette ki, hogy
nem esetre, ha megválasztatik — go-
toltokozni fog a dolog felett, ha el-
fogadják-e, vagy nem a bolgár koronát.

Tehát az új fejedelem még nem
fejedelem, csak valami olyan embrió-
dolog a miből, ha akar fejedelem vál-
hatik.

Hogy van oka Koburg Ferdinánd-
nak tündönni e nagy megtiszteltetés
felett az bizonyos. Mert hiszen azon a
trónon, mely a szófiai palotában van
berendezve, a hosszas időzés egyálta-
lan nem bizonyos és egyáltalán nem
hallemetes.

Battenberg Sándor arra való em-
ber volt minden tekintetben, hogy egy
korának okos és férfias uralkodója le-
gyen. Békében bölcseséggel és erélylyel
kormányzott, háborúban pedig hőstet-
teket végzett, s ezzel azt dokumentálta,
hogy országának nem csak okos kor-
mányzója, hanem elszánt és bátor had-
vezére is.

És mi történt? Ezt a derék em-
bert, ezt a felavatott hőst egy reggel
elűzték a trónjáról — mint a hogy a
biológokkal és kufárokkal szoktak cse-
kedni.

Hát ilyen körülmények között épen
nem csodálkozunk rajta, ha Koburg
herceg nem csábítatja el magát a bol-
gár korona által, s mielőtt lábát a trón
lépcsőjére tenné, jól megfontolja az es-
bölcségeket.

Szép dolog ugyan egy ország feje-
delmének lenni, de rut dolog ám olyan
fejedelmnek lenni, a kinek egyik nap-
ról a másikra folyton azzal a gondolattal
kell átmennie, hogy vajlon nem

fujja-e el a szél a koronáját az új nap-
reggelén.

Ez idő szerint tehát úgy áll a kér-
dés, hogy Bulgáriának van is fejedelme,
meg nincs is. A hogy vesszük. És in-
kább azt mondhatjuk, hogy nincs, mert
a választás csak a lehetőségét adta meg
annak, hogy a megválasztott elfoglalja
a trónt, de nem kötelez arra, hogy az
illető gyakorolja is uralkodói jogait.

Ehhez mindenekelőtt az szükséges,
hogy a hatalmak, s legkivált Orosz-
ország elismerjék Koburg hercegezt Bul-
gária fejedelmének. A hatalmasságok
ezt meg is fogják tenni minden való-
színűséggel, de hogy mit fog cseleked-
ni Oroszország — az ma még mélysé-
ges titok, és a mig erről a fátyol szét
nem vonatik, addig nem is beszélhe-
tünk Koburg hercegről úgy, mint Bul-
gária fejedelméről. Ez majd csak később
válík meg

Ennélfogva ma még egyáltalán nem
időszerű arról beszélni, hogy a bolgá-
rok okosan és bölcsen választottak-e,
midőn egyhangu bizalmukkal Koburg
hercegezt emelték trónjukra. Annyit
azonban konstatálhatunk, hogy a vá-
lasztás elég szerencsés volt abban a te-
kintetben, hogy a trónra egy magyar
fejedelmi sarjat ültettek. Ez ránk néz-
ve mindenesetre hízegő lehet és sok-
kal inkább megnyughatunk e tényben,
mintha a bolgár trónra esetleg egy
orosz herceg, vagy egy más urczag,
de orosz befolyás alatt álló herczag
hivatott volna meg.

Az új fejedelem országkormányzói
képeségeiről még eddig nem igen volt
alkalma a politikai közvéleménynek
határozott képet alkothatni. Annyit tu-
dunk csak róla még eddig, hogy mint
az osztrák uralkodóházzal közel rokon-
ságban levő egyénnek széles összekötte-
tése és nagy befolyása van. E mellett
tanult és eszes embernek mondják az
ifjú hercegezt, a ki idők folyamán bir-
tokába juthat annak a bölcseségnek is,
mely egy uralkodónál megkívántatik.

Mi elhisszük, hogy okos és bölcs ural-
kodó lesz, s ha a gondviselés jobban örkö-
dik a koronájafelett, hát — ha ugyan ő
bele nem un a dicsőségbe — sokáig
benne ülhet a bolgár trónusban, mert
ifjú és egészséges ember — a ki előtt
még hosszú élet áll, de hogy tényleg
fog-e és meddig uralkodni — az attól
függ, hogy milyen szerencsével birkó-
zik meg az orosz befolyással és a mi
főbb: képes lesz-e Bulgáriából kiszori-
tani — az orosz rubeleket.

Mert ott most még az uralkodik
és nem a fejedelem.

fog nyerni. Ma már korántsem illik rá haj-
dani ganyneve: N y o m o r ó d.

Levegőjében, vízában egyaránt bámu-
latos gyógyerőt rejt e fűrdő. Ha e kifeje-
zés „balzsamos lég” nem frázis, úgy itt
csakugyan nem az. Mindennap eszembe jut
a szegény, sokat szenvedett Moreau szép
költeménye: „... a természet olyan gyö-
nyörű; minden este erdők illatával lebeg
a szellő ablakom körül...” Minden este...
Erdők, beláthatatlan fenyves erdők illatát
hózza a szellő szárnyaia s a fenyves erdők
illatos levegője, csupa élet, csupa erő, csupa
balzsam, melyet mohó gyönyörrel szív ma-
gába az ember. Illatos lég az, milyen csak
erdőkösörzuta völgyekben, fenyvesek tövé-
ben élvezhető.

A fűrdő igen kedvesen fekszik. Körül
van zárolva természetes határvonalakkal.
A határt az erdők képezik. S az erdőkben
reggeltől estig hangversenyeznek a mada-
rak, a mi valóban nélkülözhetővé teszi —
legalább egy időre — a budapesti Vigadó
katona zenekarát. A fűrdőt sebesen rohanó
patak szeli át telve rákál és pisztránggal
s így a kik hajlamot éreznek az őse nem-
zeti foglalkozáshoz: a halászhathoz, kielégít-
hetik bőséges alkalommal és sikerrel e
hajlamot.

A közönség ezer apró s idylli élvezet-
et szerez magának. A kura befejezése után
(a mi lehetőleg a legkellemesebb) egy része
halászik, másik rákokat keres; nők és gyer-
mek a hegyoldalon épre szednek, csopor-
tokban, eleven, vidám, zajos hangulatban.
Aztán a fölépült az új vendéglő, a mi

Ha új népének anyagi és kultu-
ralis fejlődését nem csak szívében hordja,
hanem gyakorlatilag is kereszttül viszi,
s ha egyáltalán ama fél szigeten, hol
az orosz pénz csinálta eddig a bel és
kül politikát — jólétet teremt a népei
számára — akkor feltételezhető, hogy
hosszabb ideig tarthatja magát a trón-
non, mint elődje. Erre annál inkább
számíthat, mert az osztrák-magyar mo-
narchia támogatása mellett sokkal több
sikerrel folytathat harezot az orosz po-
litika törekvéseivel szemben, mint Bat-
tenberg Sándor, a ki e szigetországban
teljesen magára volt hagyatva és for-
maszerűen kiszolgáltatva az orosz poli-
tika erőszakoskodásának.

Mi kívánjuk, hogy szerencsével
kezdjen Koburg herczeg a dolgához s
boldogan viselje koronáját.

Politikai hírek.

Ugron Gábor Kecskeméten. Mint lapunk-
nak írják e hó 3-án a kecskeméti független-
ségi párt négygyűlést rendezett, amelyen
Ugron Gábor is részt vett s majdnem két
óra hosszáig tartó beszédet mondott a több
ezer főnyi folyton lelkesen éljenző nép előtt
s végül kijelentette, hogy ha megválaszta-
tik, mindeu körülmények között a kecske-
méti mandátumot fogja elfogadni, amely ki-
jelentése óriási lelkesedést szült. Jelen volt
ez alkalommal dr. Holló Lajos, a szomszéd
Félegyháza város megválasztott fűgg. párti
képviselője is és szintén lelkes beszédet in-
tézett a néphez. Déiben Bódogh Lajos lap-
szerkesztő vendégszerető házában szűkebb
körű ebéd volt, ahol a szomszéd fűlőpszál-
lási kerület fűgg. pártja nevében L. Nagy
Lajos vezetése alatt egy küldöttség tisztel-
gett Ugron Gábornál. — Este a Népkörben,
valamint a fűgg. parthoz csatlakozott anti-
szemita-párt helyiségeiben a „Polgári kör-
ben látogatott társas vacsorát tartottak.
Ugron mind két helyen lelkes beszédeket
intézett a helyiséget szűrolásig megtöltő
válaszolókhöz.

A választókerületek nagyságát a kép-
viselői pártállásával összehasonlító érdekes
kimutatást készített az „E-s” egy szor-
galmas barátja. Közöljük kimutatásából a
következőket: Fűresza dolog, hogy míg pél-
daul egy kerületben 58 szóval már képvis-
előt választanak (l. Abrudbánya) addig sok
jelölt 100—1500 szóval kisebbségben marad.
Magyarországnak (Erdéllyel együtt) 57 olyan
kerülete van, melynek nincs összesen 1000
szavazója és 56 olyan kerülete van, mely-
ben a 3000-et meghaladják. Két egymással
a szélsőségekben szemben álló vidék adatai
különösen érdekesek. A dunántúli megyék,
összehasonlítva az erdélyrészi megyékkel,

mindegyik rész épen 74 képviselőt választ.
E 74 képviselőt a Dunántúl 192,102 sza-
vazó választja. Érdekes a pártok szám-
aránya: Dunántúl 29 kormánypárti és 45
ellenzéki párti, Erdélyben 50 kormánypárti
és 16 ellenzéki képviselő van. (E 16-ban is
9 nemzetiségi.) A Dunántulhoz arányitva,
Erdély csak 30 képviselőt választthatna.
De általában a kormánypárt a kevés választó-
val bír his kerületekben van többségben.
(Az 57 kis kerületben 46 kormánypárti, az
56 nagy kerületben csak 24 kormánypárti
van.) Magyarország legrosszabbul képviselt
megyéje Baranya, ez tiszta ellenzéki (5 fűgg.,
1 m. ell., 1 ant.); legjobban képviselt me-
gyéje Alsó-Fehér pedig tisztán kormány-
párti. Baranyában 3488, Alsó-Fehérben 680
választóra esik 1 képviselő.

Milán király bécsi és budapesti látoga-
tásának eredményeiről a Bud. Korr. hosz-
szabb, félhivatalos közleményt hoz, mely-
ből adjuk a következőket: A mi intenzióit
és becsületes jó szándékait illeti, Milán ki-
rály képes volt Bécsben az irányában táp-
lalt bizalmat teljesen megszilárdítani; hogy
valóban sikerül-e kisérlete a Risztics-kor-
mánnyal, amint ezt Milán kétségtelenül hiezi
remélhetni: a jövő fogja megmutatni. „Ucőbb
így folytatja: „Montenegróról fel egész
az északi Jeges tengerig az egész szá-
sajtó, mint a leggyűlöltebb embert Milán
királyt támadja s Milán királyt jelöli meg
a panszlávizmus állandó akadályá gyanánt.
Ezen sajtó agitációja, az utolsó időben
nagy mérvet öltött s Milán király alkalm-
mat is vett magának Bécsben Tisza Kálmán
miniszterelnökkel szemben rámutatni a dél-
magyarországi szláv sajtó államellenes, pél-
dátlanul rakoneztátlan irrodorára.” Végül
még idézzük a következő pikáns részletet:
„Valami konspirációra Risztics és Natália
királyné közt, a ki nyilvánvalóan orosz és
panszláv tendenciákkal követ, azon feszült
viszony mellett, mely közöttük már évek óta
fennáll, gondolni sem lehet: a királyné —
bármennyire valószínűtlennek lássék is ez —
mindig csak Garasannal tartott fenn
politikai összeköttetéseket.” „Milán király
azon meggyőződésel utazhatott el innen,
hogy Ausztria Magyarországi kormánya meg-
értette őt s eljárását méltatni tudja.”

Az egyéni szabadság történeti fejlődéséről.

Az ember mihelyt felfogja ismerni vég-
telen jellegét, mindjárt arra fog törekedni,
hogy ezen végtelen jellegével a véges világ
korlátait áttörje; mihelyt tudatára fog emel-
kedni emberi mivoltának, mindjárt vágyód-
ni fog azon eszme diadalra jutását elő-
szögíteni — melyet szabadságnak
hívnak.

S ez természetes is. — A végtelenjel-
leggel felruházott ember csak egyéni ter-
mészetének szolgái megtagadásával dobhat-
ja magát az uralomra jutottak karjaiba, —
csak egyéni természetének megtagadásával
nézheti némán, érzéketlenül a harczt, mely
a szabadság eszméjéért vívatik.

Búcsut veszek a közönségtől, s miután
minálunk Magyarországon úgy szokás —
hát csak a — viszontlátásig búcsuzom!

P— la.

Diána fegyelme.

A „Dora” szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

XXV.

(Folytatás.)

42

Richárd azt mondta, hogy ő nem érzi
magát abba a társaságba valónak, mely ez-
után Fennesben lesz; sőt az is lehetséges,
hogy ez a hely nem sokáig marad az ő
otthona; — de mig ott marad, addig Diána
hű barátot és támaszt talál benne.

Lady Colwyn kinyilatkoztatta, hogy
még abban az esetben is, ha Fennesbe nem
lenne többé meghíva. Diánának szentelné
magát.

És Sir Royal? — Sir Royal a család
megérkezését követő reggel átlavogott Fer-
nessbe; mert majd megbolondult a türelmet-
lenségétől, hogy Diánát lássa, s megtudja,
hogy hazajövedele milyen volt.

Haza érkezése, Diánának a második
gondolata ő volt, ki bánta és öröme iránt
mindig oly mély érdeklődéssel viseltetett;
de első gondolata Sir Lisle volt. Tudta,
hogy régi barátja fel fogja keresni, mert
mindig Sir Royal volt az első aki üdvö-
zölte.

Korán kelt fel, a hogy szokta volt
Fennesben, s reggelizett mielőtt a többiek
felébredtek volna. Ah, a kedves otthon,
tág szobáival, széles folyosóival, nagy ab-
lakával, s tiszta illatos levegőjével, mily
nagy ellentétet képezett a Mayfairi rontott

Az ember végtelen jellegénél fogva te-
hát harozra fog kelni a véges világgal s
győzelmi eredményeként oly szabadsági ren-
det fog követelni, mely nemcsak mindenki-
nek jóváhagyását bírja, hanem a mely egy-
szersmint az egyének is szabad fejlődését
biztosítja.

Egyéni szabadságot fog követelni, mely
Stuart Mill szavaival „a szabadság min-
den egyéb nyilvánulási módzatának alapja
és nélkülözhetetlen tényezője, ugyannyira,
hogy a hol az egyéniség teljesen háttérbe
van szorítva, ott a társzolgá legkitűnőbb,
legragyogóbb államszerkezet mellett sem
szólhatunk valódi jólétről, valódi szabad-
ságról.”

Ha pedig ez így van, akkor a véges
világban létrejött közlétek közül sem a o-
sarlád, sem a társadalom, sem az állam nem
biztosíthat magának oly széles jogkört, —
melynélfogva az egyént teljesen absorbeálja;
egyik sem tehet szort oly hatalmi körre,
hogy az egyéni fejlődést megszübbassza.

Amde az eddig átélt idők tanúsága
szerint nem így a folyt le ez élet ez ő és
a középkorban.

Az ókorban n úgy a keleti despo-
tikus államokban, mint a római és görög
kötársaságokban csak az egyéni élet meg-
beulását lehet észlelni. — A rabslolgaság,
mely Róma és Görögország legfényesebb
korszakában is fenn tudja magát tartani,
nemcsak kirívó ellentétet képez a kalif-
fák keleti fénytől csillogó uralmával, ha-
nem arról is tesz tanuságot, hogy ekkor az
egyes érdekének a mindenható állam érdeke
előtt teljesen háttérbe kellett szorulnia.

Az ókorban tehát a népek csak a ter-
mészetiség színvonalán állának, de erköl-
csi értékre emelkedni még nem tudnak.

Nemileg a középkorban is ismétlődik
az, a min átment az antik óvilág, ameny-
nyib n t. i. még ekkor sem jut elismerésre
az, hogy a társadalmi és állami lét min-
den mozzanatában legtöbb tényező az egyes
emberek, mint önálló egyéniség, hogy ez
azon elem, melynek összegéből keletkezik
épen az állam.

Azonban mégis a történelem feljegy-
zései nyomán általános az a nézet, hogy az
egyéni szabadság érzete legalöször a közép-
korban és pedig akkor kezd lábra kapni,
midőn a kereszténység felvételével az em-
berek tudatára jönnek annak, hogy a ter-
mészetől különböznek. A kereszténység által
nyert az egyes ember oly abszolút értéket,
hogy benne elismertett az ő végtelen jel-
lege, az istennel való rokonsága, a minek
aztán az lett a következménye, hogy min-
den ember egyenlő tiszteletra vált érdemes-
sé. Azonban a kereszténység tana bárha
alkalmas is volt az egyéni szabadság meg-
teremtésére, mégis ez időben a pápaságnak
világi hatalomkép való szereplése által az
egyesek szabadsága ujlág megbénítottat,
a minek következtében nem csoda aztán,
ha beáll a XV. és XVI. században az ab-
szolut királyság korszaka az ismeretes „L’é-
tat c’est ruvis” jelszóval és azon törekvés-
sel, hogy el kell törlni az egyéneknek min-
den jogait. Ilymódon tehát az egyéni sza-
badság érvényesülésének ismét szárnya volt
szegve.

„Az abszolút királyi uralom megszűn-
tével aztán mindinkább azon tudat kezdett

levegőjü szük házhoz! A virágházba sietett,
hogy a szökökutakat s virágokat nézze. On-
né a terrassa ment, hol minden oly szép
volt. Örömeben szeretne volna a márvány
szobrokat megcsókolni; úgy tetszett mintha
azok is mosolyognának reája és üdvözölnék.
Kedvencz helyére a rózsakertbe menve, úgy
találta, hogy távolléte alatt jól volt gon-
dozva, nehány késői rózsák még most is
nyíltak.

Sir Royal itt találta.

— Diána — mondá az — tudom hogy
magát itt fogom találni; egyenesen magához
jöttem.

Sir Royal merőben nézett az előtte le-
vő szép alakra, mert nem volt az többé az
általá kényeztetett, bosszantott s megvi-
gasztalt gyermek alakja. Diána az ő hal-
vány cásáhm reggeli ruhájában, egy csokor
ősi rózsával a keblén egy tűnemény volt
előtte.

Csendesen nézett reá, ámbár szíve szen-
vedélyes szerelemtől hevült. És nem kísér-
tette meg a szép arcot megcsókolni; de
kis kezét szorosan tartotta. És ekkor inté-
zte hozzá e kérdést:

— Diána, mit csináltak azuk magá-
val? Maga gyermekből asszonygyá lett.

— Royal, én nem változtam meg; én
a régi vagyok, mondá a leány.

— Ah, édesem, viszonzá nyájasan ba-
rátja, van az arcában valami, a mi nem
volt ott midőn hazulról távozott! Akkor
gyermek volt; most asszony.

— Royal, magához soha sem fogok meg-
változni, volt a szelid válasza.

— Diána, hadd nézzek a szeméibe.
— Miért akarja tőlem eltakarai azokat?
— Velom minden titkát megosztotta mi-
óta mint nevelt gyermek Fennesbe ér-
kezett.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA.

1887. július 8.

Homoród.

— Fűrdői levél. —

Julius elején.

(Vége.)

Az én ábrándos lelkem annyi szépet,
annyi gyönyörűdötötöt talál itt is; képe-
lésem pedig oda varázsolja a hiány-
t; a képhez, hogy az t ö k é l e t e s
legyen...

Nos hát — Homoród. Itt vagyunk
víg! Mire beértünk már este lett; az
egy millió csillag gyúlt ki s a hegyoldá-
lra pásztortűztek; a fűrdő előkelő közönsége
csak egy hullámzott a sétányokon; eleven
városias színt öltött Homoród, mely évről-
évre minden tekintetben nagy haladást ta-
nuít.

Régebben azt bihette az idegen, hogy
a fűrdőt nomád népek lakják; szegényesen,
nyomorúságosan nézett ki itt minden; le-
gyen elég általános jellemzésül annyit mon-
dunk, hogy esős időben esőernyők alatt
útnak az emberek, mivel a háztetőkön
egyes kényelemmel csurgott be az eső.

Hogy hasonlaltál éljek, azt mondhat-
tam: csiszolatlan dragakó volt Homoród,
melynek igen nagy beceje van, de addig,
mig föl nem dolgozzák a forgalomban nem
gyar értékel bir. Örömmel látom, hogy a
szépségomat van. S ha még nem is
járt befejezést, de nemsokára befejezést

elterjedni, hogy az egyéni szabadság nem olyan eszme, mely egyes gondolkodók agyában keletkezik, nem olyan, mely az idők és körülmények változásával érvényesül vagy elhullik, hanem olyan, a természet által minden ember kebelébe oltott érzelme, mely a véges világ körületei által olykor megátalkodtatik is, minden kedvező alkalommal újra meg újra elő fog tűnni.* (Kállay B.) Egyaránt a tudat elterjedését leginkább az ezen irányt hirdető nagymérvű nemzetgazdasági írók munkálkodása kezdte elősegíteni, kik közül különösen a francia Thurgot volt a leginkább magára a figyelmet azon mondatával: „hogy isten a munkára való jogot sújtotta minden embernek tulajdonán adományozta és a tulajdon mindenek felett szent és elidegeníthetetlen.”

Thurgot a nyilatkozatának villámszerű elterjedése után aztán nem sokat kellett várni azon idő elérékéig, melyben lehulltak azon békák, melyek eddig a nemzetek rabszolgáira kárhoztatták; nem sokat kellett várni addig, hogy belássák, miszerint a munka csak egy fog vezetői ohajtott eredményre, ha az mindenkinek saját józan belátása az: egyéni szabadsága szerint fog intézteni.

Kell-e mondanom, hogy ez idő a francia forradalom előidézője és a napja volt, az a nap, mely a lélekbe oltott felvilágosodással kormányzó székre tudta emelni az egyéni szabadság szent eszméjét? — Ez volt az a nap, mely kimondotta az egyének egyenlő jogosságát, egyenlő szabadságát nemcsak politikai, hanem magánjogi tekintetben is. E kimondott elv Európában többi államokban is aztán később visszhangra kezdett találni.

Ma már most ha ezek után kérdezzük, hogy a szabadság eszméjének történelmi fejleménye mit bizonyít: erre nem lehet egyből válaszolnunk, mint avval, aki mit már fennebb is érintettünk, hogy t. i. a szabadság sohasem jelenthet egyebet, mint a végtelen jellegű küzdelem általi uralomra jutás a véges világgal szemben.

Eszert tehát a szabadság mindig uralmat fog jelenteni. Az, aki nem akarata felett, az természetesen nem is lehet szabad. Az, aki külsőleg nem képes keresztülvinni céljait, ha még annyira válogathat is a külső eszközökben: szabad nem lehet.

Ámde az egyes ember a maga elszigeteltségében uralomra soha nem juthatván, szükségképp arra lesz utalva, hogy vele együtt élő embertársaihoz forduljon, mert csak ezeknek segítségével lehet harca a véges világgal szemben. Minél inkább elszakad az egyes embertársaitól, annál kevésbé fog szembeszállhatni a véges világgal s így annál kevésbé fog tehetni szert uralomra.

Szóval: miután a küzdelem lefolyása, illetőleg az uralomra jutás csakis a munkásokkal való együttműködés által van feltételezve — ezen szabad együttéléstől egyik embernek a másik általi korlátozása szükségképp be fog következni s pedig annál gyakrabban, minél szabotázatlanabb az emberi szenvedélyek, minél tehetetlenebbek az emberi vágyak s minél kevésbé lesznek hajlandók egyes emberek akarataikat mások akaratának alávetni.

Sokan azonban a szabadságot nem akarják ilyen korlátok közötti uralomnak felfogni, pedig hát az egyéni szabadság eszméjét sem lehet annyira kiterjeszteni, hogy az még azon korlátozást se törje meg, — mely az emberek közötti együttéléstől szükségképp keletkezik. Nem szabad pedig ezt annyira kiterjeszteni azért, mivel a szabadság alapja ezen csak a másikkal való együttélésben található fel. Az, aki azt hiszi, hogy egyedül öle szabaddá válhatik, az szerfelett fog tévedni, mert remetéiségében senki sem fog lenni szabadabb.

Diana engedelmesen emelte fel szép szeméit, s Sir Royal komolyan nézett rá. Ekkor az arca elhalványult, s a leány kezét egy sohajtással, egy hosszú reménytelen sohajtással eleresztette.

— Diana, mondá, a szerelem tüze ég szemében; s a szerelem volt az, ami hiányzott hogy szépséget tökéletessé tegye, mint a nap melege szükséges a rózsának hogy kinyíljon. Diana, ez az a változás a mit magán látok, ennek előbb utóbb meg kellett jönni; és most eljött.

Sir Royal egy szoborhoz támaszkodott, arca oly fehér volt mint a mellette levő szoboré, csak az ég tudja hogy milyen kemény harcot vívott a szívét marconzó gödör féjfalommal.

Ő mindig tudta hogy Diánát el kell vesztítenie, és ez valóban soha sem volt az övé, és most mégis midőn a csapás megtörtént, össze volt állva zuva.

— Ugy-e édesem, megtanult valakit szeretni? kérde Sir Royal rövid szünet után.

— Royal, én magam sem tudom, válaszolá a leány, s gyenge pir borítá el arcát.

— Tehát nem bizonyos benne? kiáltá Sir Royal; s remény és szerelem gyultak fel szemében.

— Nem, nem egészen, legalább én azt gondolom, hogy nem, válaszolá Diana kedves bizonytalansággal.

— Nincs lekötvén, nem igérté kezét senkinek? kérde Sir Royal komolyan.

Diana nevetett, elpirult, s kissé hátra húzódott.

— Oh, nem, Royal, bizonyval nem! mondá. Azt hiszem, hogy nem látszom menyasszonynak.

Ekkor következett Sir Royalnak a legnagyobb harca önmagával, melyben telje-

Ezeknél fogva tehát a szabadságot mindig csak olyan uralomnak lehet felfogni, mely maga mellett természetesen korlátozást is megtűr. Ha nem ilyenek fogjuk fel, akkor le kell mondanunk arról, hogy az egyes embereket közös életben élőknek tekintsük.

Dr. Gopcsa László.

Elűlyedt város.

Zug városát ért szerencsétlenségről, melyet táviratilag már közöltünk, a következő részletes tudósítást adhatjuk.

A svájci Zugban az újonnan épített rakodó part egy részén szerdán délután nagy csuszamlások következtek: 35 ház a tóba omlott és több ember vesztette életét.

A partcsuszamlások különben Zugban nem tartoznak a ritkaságok közé. A szerdai partszakadás d. u. 4 órakor kezdődött. Először két ház tűnt el, aztán a többi épület csuszamlott le. A part, melyet a víz elnyelt, körülbelül 8000 négyzetméter lehetett.

A Zürichből kapott táviratok rémes képet nyújtanak a katasztrófról, melynek borzalmas részletei nagy izgatottságot keltenek a svájci városokban, különösen pedig a turisták között.

E szerint az első partcsuszamlás hirtelen történt. A két házban, melyet a víz egyszerre elnyelt, hét ember volt. Ezek is nyomtalanul eltűntek; a hullámokban lótték halálukat.

A második nagyobb partcsuszamlás esti hatodfél órakor következett be. Nagy szerencse, hogy a földterület, mely a vízbe omlott nagyjából munkás házak állottak s ezek még hatodfél órakor nagyjából üresek voltak.

A munkából hazatérő emberek megrémülve látták a pusztulást, mely a legnagyobb nyomorba döntötte őket. A harmadik partcsuszamlás óriási reoesség, ropogás közt esti tíz órakor következett be, éppen akkor, midőn a Gotthard vasút gyorsvonata a szerencsétlenség színhelyétől alig százlépésnyire eső pályaházba berobogott.

A katasztrófa folytán háromszáz szegény munkás család vált hajléktalanná. A boldogtalanknak minden vagyonuk, minden ingóságuk odaveszett. Sokan otthon hagyott gyermekeiket keresték és jajveszékelve rohantak az ingó parthoz. Egyeseket úgy kellett feltartóztatni, hogy bele ne ugorjanak a hullámok közé. A katasztrófa színhelyét katonasággal zárták el.

A halottak számát még biztosan megállapítani nem lehet; de a hullám egyresodródja partra a holttesteket. Eddig 15 holttestet agnosáltak. Sokan siratják elhunyt gyermekeiket és agg, tehetetlen szülőket. A té fölött fekete porfelhő kavargott. Az elűlyedt házakból nem látszik semmi egyéb, mint a kémények csúcsa.

Heim vizi geologus, kit azonnal a katasztrófa színhelyére hívtak, constatálta, hogy a partszakadás az iszaprétegek átnevedesése idézte elő.

A katasztrófa oly erős rázkódtatással járt, hogy a kilőőben horgonyozó hajók kötelei elszakadtak s a hajók a vízre lökettek. A földalatti folyton még sok rávolból álló ház is megrongáltatott. Újabb

sen le lett győzve. Ő oly hányval szerette Diánát, hogy érzelme szívét erősítette. Igaz, hogy kétszer olyan idős volt mint Diana, s nem tartotta magát érdemének hozzája. Volt ő címe és nagy birtoka; de Diana ezerszerre többet érdemelt mint a mit ő adhatott.

Szerelme volt az, ami ötet mind ez ideig elűlyította, mert olyan ártatlan gyermeknek tetszett előtte a leány, hogy szerelméről és házasságról beszélni vele, szentségtörésnek látszott előtte.

Sir Royal rég elhatározta magában, hogy ő méltatlan Diánára, hogy szerelmét és bánatát el kell titkolni, s csak úgy gondolni rá mint gyermekre. De ime most ő azt képzelte, hogy a leány felébredt a szerelem tudatára, s egy kezére vágó vetélytárs van a háttérben, tehát szólania kellett vagy bele halni volna.

— Diana, mondá, maga megtanult valakit szeretni; és még is azt mondja, hogy nem tudja bizonyosan.

Oh, Diana, ha ez igaz, engedje, hogy szerelmemet elbe terjesszem! Drágám, én imádtam magát attól a napról kezdve, midőn mint kedves nevelt gyermek napfényt és zenét hozva magával ide jött. Szép szemek minden tekintete, szavának minden hangja kimondhatatlanul drága nekem. Életem már régóta a maga iránti szeretetben összpontosult; magán kívül nem gondolkodom én, — és nem érdeklődöm semmi iránt.

— Royal, maga mindig jó volt hozzám, mondá Diana.

Sir Royal keserű fájdalommal látta, hogy az ő szavainak értelméről a leánynak fogalma sem volt. Komolyan nézett a szelíd arczára, s el volt határozva, hogy ez értekezletük folyama alatt sorát megtudja.

partszakadástól tartanak. A városkában segélybizottság alakult a szerencsétlenség nyomorának enyhítésére.

Zug városa Svájc legkisebb kantonjának, a zugi kantonnak, a fővárosa; a közlésszágnak körülbelül a kövén fekszik a zugi hegy alján, a zugi tó partján, mintegy négyezer lakossággal bir.

A zugi tó tizenhárom kilométer hosszú, négy és fél kilométer szélességű s 39 négyzet kilométer területű. A szerdaihoz hasonló partbeomlások Svájcban egyáltalában nem ritkaságok s magyarázatuk nem az építkezések rosszágában, hanem a talajviszonyokban rejlik.

Zug városában már 1435-ben egész utcák süllyedtek a tóba. Az 1435-iki katasztrófa alkalmával, március 4-ikén, az ugynevezett alsó úton huszonhat ház omlott be a tóba, — hatvan ember halálát okozva.

Az újabb időben Veveyben fordultak elő hasonló partbeomlások s pedig 1877-ben s 1879-ben. 1877-ben Veveyben az új kópárk husz perec alatt süllyedt be a tóba, de a süllyedés jelei oly nyilvánvalók voltak, hogy a sétálókkal zuto ásig telt kópárk oly gyorsan néptelenné vált, hogy emberélet nem vesztett el.

Egy politikai pör.

A lipcsei felségárlási pör, nagy politikai eseménynek nótta ki magát s a legélőkebben foglalkoztatja a német közvéleményt. A lapok arra utalnak, hogy a pör a Schnäbele ügyet egész új világításba helyezi, de még inkább arra, hogy Franciaországban előkelő hivatalos állásban levő egyének rendszeresen azzal foglalkoznak, hogy német alkatúkat büntetnek elkövetésére csábítsanak. Ez immoralitás mellett különösen az ügy politikai következményeit hangsúlyozzák s többé-kevésbé élesen fejezik ki azon nézetüket, hogy Franciaország ezen magaviselete türelmetlen helyzetet teremtet s komolyan veszélyezteteti a békét. Igen érdekes a többek közt a berlini National Ztg. nyilatkozata, már azért is, mert e lap nem a német chauvinisták közlönye, hanem a külpolitika kérdéseit elég higgadtan itéli meg. E lap ez ügyben következőleg nyilatkozik:

A Lipcseben tárgyalat felségárlási per leleplezte az egész Európában nagy bűmlapot foglalkoztatni. Ha a hadügyi kormányzat azon törekvése, hogy a többi nemzetek badi készüléseiről biztos tudomást szerezzen, a külföldi határokat már eddig is sok esetben túllépte, de a törvényileg és nemzetiileg megengedett határoknak nyílt és arozatlan túllépése sohasem történt oly mértékben, mint a hogy ez a vádiratból és Klein vádlott vallomásából kiviláglik, — s ezen állítások és vallomások egy egész sereg hivatalos állásban levő francia ellen irányulnak.

Ezen leleplezések szempontjából a Schäbele ügy most utóljára egészen más alakot nyert és az ember valóban csak csodálhatja azon mérsékletet, melylyel a német kormány a formalis nemzetközi jog határait szigorúan megtartva, a felségárlásra felbújtott, ki kezébe került szabadon bocsátotta. Most kiviláglik, mily súlyos kérelmek merültek fel a német kormány kebelében arra nézve, vajjon oportunos-e ezen kiszolgáltatás? Mert a nemzetközi jognak és illendőségnek megértése a francia hatóságok részéről, melyek Schnäbele és társait határoki hivatalosokból kékékké tették, oly mérvet öltött, hogy méltán felmerült azon

— Diana, mondá, ha megtanult valakit iránt érdeklődni, a szerelemről és házasságról gondolkodnia kellett. Hogy mondjam el ami a szívemet nyomja? Hogy válasszam meg szavaimat?

Oh, Diana, bátyárom, ha valakit szeretni tud, a házasságra gondol, miért ne lehetsek én a szerencsés?

Köd borult a szeméi elébe, szive hevesen dobogott. Kimondotta azokat a szavakat, melyek szívét oly régóta égették; a kocka elvolt vetve.

De oh fájdalom, a leány elborult tekintettel s ijedt arccal húzódott tőle vissza!

— Maga? kiáltá. Oh Royal, én nagyon szeretem magát, de nem így!

Tudom édesem, mondá Sir Royal kétségbeesett vágyódással, tudom, hogy mindig a legjobb leghűségesebb barátja, úgy szólva egy idősebb testvérem voltam. De sohasem gondolta, hogy ezeknél több, hogy kedvese lehetnék?

— Oh nem, nem soha! válaszolá a leány.

És Diana oly komoly volt, hogy amint a szavakat kiejtette, a Sir Royal szívében az a kis remény is mely benne volt, örökre kihalt.

— Ha néhány hónappal ezelőtt kértem volna hogy legyen a feleségem „Nem”-et mondott volna? kérde Sir Royal.

— Néhány hónappal ezelőtt? ismétlé a leány. Nem tudom; nem tudom megmondani. Akkor még nem tudtam a külbőliséget.

— És most tudja? — kérde Sir Royal.

— Igen, most tudom — volt az álmodozva adott válasz.

(Folyt. köv.)

kérdés, vajjon itt a visszatérőlen kívül van-e más válasz?

Mindamellett azon erkölcsi elítélés, mely a francia hadügyminiszteriumban alkalmazott ezredet és az általa felhasznált francia hivatalnokokat éri, mint kik a bűntény értelmű szerzői voltak, elégséges lesz arra, hogy Európa előtt felderítse az igazi tényállást, melyet a francia kormány nagy erőlködéssel eltakarani sárkádok. Valóban a szemtanúk egyik nótáiból az, ha oly kormány, mely hivatalosan üzi a kémkedést egy szövetséges nemzet ellen s kémkedésre és árulásra másokat felbéli, az ugynevezett kém-törvény által azon látszatot akarja kelteni, hogy ő az, melyet minden oldalról fenyegetnek és kikélmelni akarnak, hogy tehát e tekintetben kényszerhelyzetben van.

A felségárlási perek, melyek folyton szaporodnak s bűntényekben súlyosodnak a melyek ele mindannyiszor a francia kormány ellen fordul nagyon komoly háttérrel bírnak. Ez azt mutatja, hogy a dolog kezdő azon határokat elérni, a melyek túllépése nem tűrhető. Németországnak a legkésőbbre eddig ellenséges is kénytelenek elismerni, hogy ezen tényállásról a felelősség egyedül és teljes súllyal Franciaországra ér. Felteszük, hogy a francia sajtó ismét mindent el fog követni, hogy a francia népet az így teremtet helyzet természetével az események összefüggése iránt tévedésbe ejtsék. Mi azonban a magunk részéről azt óhajtuk, hogy sik nélkül a francia kormány gyorsan és alaposan szakítani oly rendszerrel, mely egészen alkalmas arra, hogy a világot egyik napról a másikra a legkomolyabb következmények elé állítsa.

Tanügy.

A Székelyudvarhelyi kir. állami főreáliskola XVI-ik évi értesítője jelent meg a most lefolyt 1886—87-ik iskolai év végén. A 70 lapra terjedő füzetet Laukó Albert értékesítése nyitja meg. A geographiai nevek helyes írásáról ezimel, sok szakismeretről tanuskodva. A tanári kar Hájja Endre igazgatása alatt 13 rendes tanárból áll. A tanulók száma az előzősítő osztályban 38, a nyolcz rendes osztályban 115, összesen 153 volt. Az intézet felszerelvényei: könyvtár, természetrajzi szertár, természetrajzi szertár, geometriai szertár, mind annyian a legjobb rendben s a tanodai igényeknek megfelelőleg van berendezve. A lefolyt iskolai év szept. 1-én nyitottat meg a tanítás 3-án kezdődött. Az év végi nyilvános vizsgálatok június 17—25-én tartattak meg. Az érettségi vizsgálat írásbeli része május 16, 17, 18 és 20-án, a szóbeli Elischer József tankerületi főigazgató jelenlétében s előkelte alatt június hó 20-án tartottat meg. Jelentkezett rá 8 tanuló, de csak 6-on állottak ki sikerrel, közülük 2 jelenen, 3 jól és 1 egyszerűen képesítették. A tanulók magviselete általában jó, szorgalmuk kielégítő volt. Az ifjúsági évek és zenekar Dr. Vajda Emil felügyelete alatt szépen fejlődött. A jövő iskolai év szept. hó 1-én kezdődik.

A csikómy öirő m. kath. főgymnázium érettségiző vasaski füzetben jelent meg a lefolyt 1886—87-iki tanévről. Az értesítő elején dr. Medgyesi Béla tanár sok utánjárással s gazdag adatokkal értékesíti „A konyhasórl”. Erdékesen fejtegeti a konyhasó képződését, geologiai korait. Majd áttér a konyhasó lelhelyeire Erdélyben s kimutatja, hogy mindenik megyében kisebb nagyobb mérvben előfordul. Glósz Miksa főgymnáziumi tanár „Visszapillantás” címen Imre és Jákó főesperes és főgymn. igazgató 25 éves tanári működéséről s jelen év április 25-én megtartott jubilaris ünnepélyéről emlékezik meg meleg vonásokban. A tulajdonképeni értesítőtől megtudjuk, hogy az intézetben 13 rendes és szaktanár működik. A tanév ismeretése után a tanügyi adatok vannak feltüntetve a tanév kezdete. — folyama és személyzeti viszonyokkal; ugyszintén az intézet vallás-erkölcsi állapota, ünnepek, kegyeleti tények mind helyet találnak az értesítőben, valamint a szállás viszonyok és egészségügy. Az ifjúság nagy része a fióvőlemben volt szállásban elhelyezve. A bennlakásra nézt jövőre még alkalmasabb berendezést létesítnek Csikmogye volt praetoriális épületét nevelési célra az ord. kath. status már évek előtt megvásárolván, annak berendezése jövő évre fogantatható lesz. A tavaszközi felszerelvények, a gimnas. költsön könyvtár, természetrajzi szertár, terménytár, rajzgyűjtemény ismeretése után a tanulók névsorából megtudjuk, hogy az intézetnek összesen 175 növendéke volt; érettségi vizsgálatra jelentkezett 14, képesítették 8. A jövő tanévi beiratkozások szeptember 3 első napján fogant megtartatni.

Mi egymás.

Kedves Súlyom! Verona. 1887. júl. 1.

Nem foszthatom meg magamat az örömtől, hogy önnek Veronába való érkezése után azonnal ne irjak. Tegnapelőtt érkeztem Veronába, s ime már is sietek megküldeni önnek a „róvidke” levelet, melyben elragadtatásomnak adok kifejezést a fölött a kellemes meglepetés fölött, mely ez érégi városban olyannyira váratlanul ért. Ön tudja, hogy e nyári kirándulásra szeretetremódló nőmet, Blant asszonyt is magammal vivém. Nem akarom unatni a magam legbensőbb dolgainak a tractálásával, azért röviden csak annyit, hogy ide Veronába sacre diabol! egyedül érkeztem meg. Blant asszony elűnt... Que? Csodálkozik? Ah, mon chere, megvalloam az első pillanattól én is igen meglepettem ezen a váratlan dolgon, de nem akartam megsérteni Blant asszonyt, azzal, hogy netalán slyrrekel kerestessen e classicus város tizenkilenc hoteljei valamelyikében. Vártam tehát, de felgyverszem magam arra az eshetőségre is, ha Blant asszony netalán próbára akarja tenni érdemeimet. Másfél napig kóboroltam tehát a város utcáin, s valami harmadik gondoltam megkérdeztem, nem látták-e signorát? Persze hogy nem látták. No, ha nem, annyit.

Elmúlt két nap, s ime Blant asszony valóban elűnt. Que? Ön revolvrrel indult volna felkeresésére? A contraire, kedvesem, eszembe se jutott. Mióta önnöknél komorabbi mandatumot vállaltam, azóta eddig minden változatnál között a legelastikusabb a szabad elvűség az elvem. Que? Ön hirdetik, én csak elfogadom. S hogy meggyőztem, miképp Blant asszonyt ugyan elszöktettem, kimondhatatlannal lemes érzelmeikkel tekintetem meg a város nevezetességeit, elvárandolva nagy hatást, Shakespeare ur szöke Juliánának hához is, s ott egészen elszomorodtam. Que? Miért, miért... A legfőnyesebb nemlem es édes személyesítőjének szülőháza (kopott egy emeletes ház) lovasokozni „feküsznek” most. Husz darab. Markos, a va gentlemanok. Egyik polentát majmolt, a másik valami hus s veres ajku hölgyt a jóindulatért reszelt. Benn lovak apattak.

S ekközben eszembe jutott a költő, s menj még edes Juliám!... M. adhatom nek, Verona elvesztette mind-n ingere, mióta az önök osztrák karosai kiretölték belőle. Kereskedelme pang, asszonyok nyak, koszmárosai sóhajtozva gondolkodnak a jól fizető tiszt urakra. God by! Minden üdvözl. Hir. dícsőség, kereskedelem, szép szony, kell m, szerelem, turbékolás; s nem maradt Verona sok száz éves múltjából semmi egyéb csak a — s z a l a m i. A nygion jó van itt. Istén önnel! Ha Blant asszony netalán Kolozvára látta volna visszaszökni, üdvözölje nevében s saját készcsókomat. Az öné:

Mrs. Blant.

Kolozvár, július 4.

Uram!

A legteljesebb irigységgel vagyok nek nyári mulatozásra iránt. Hig, je, el, a kellemetlenebb, mint azt falak közt a lélni az tude hegyes vidéken bolyongó egy ember, ki azonfelül még abban a lemes helyzetben is van, hogy egyáltalán mehet oda, a hova tetszik. Zárt falak, zűl irám e levelet is, s sietek figyelmeztetni, hogy mindaddig ne térjen vissza lovszárba, a míg le nem esik a hó, s a nem fagy minden. Mert a mi itt van a rti az embert, uram, arról önnökné, s abban a szerencsés helyzetben vannak hogy a míg kedvük tartja, akár képpel se forduljanak erre felé, mondhatom fogalmunk van. A nyári meleg beállt. Néha kiállítás forrásig van, s e bolond időben nincs elvár a városban egyetlen ember sem, a ki megvédelmezze tiszteltemtől polgáraitól s személtől, portól, s hulladéktól, s mégis többi egyebektől. Ön erre persze csodálkozást fejezi ki, s azt mondja: hát mi van a rendőrség? Kedves Blant, a mi politikusnak nem hasonlíthatók az önök lovas hadseregéhez. Itt szabad mindenféle levélkel locsolni az utcákat, szabad hulladékot kidobni, s szabad nem a háborúban a lépket, melyek a paradicsomi állapotban természetes dögökké növekedve dícsőítő csogozást rendeznek a szűkebb utjakra, s mentelen személtelvények között annak a talomnak a tiszteltemre, mely békésállag egyáltalában nem háborúgató. Van tehát egy polizei sehefünk is, egy ugynevez Paul v. Deakunk, ki magában végtelen tiszteltemtől gentleman, de annak a állásnak, melyet a gondviselés érthetetlen eszélye folytán betölt, közrendezési tekintetben sehog sem felel meg. S a mi leghőnőbb olyannyira szívós, mint egy ves hulló. Semmiféle sürgötés, kérdés, laudáció nem fog rajta, s mi már abban a reményben kezdünk lenni, hogy Deak tulajdonképen cec gyula... Kérem tehát Mrs. Blant, ne jöjjön haza addig, a míg az állapotok véglegesen rendezve nincsenek.

Már nagyban dolgozunk ez elvárhatatlan rendezésen. Már egy bizottság alakult, mely városunk tisztán tartását Ur Istenre fogja bízni, a szemetes dolgok vegyi vizsgálatát fentnevezett polizeusunk. E megállapodásában a bizottság rendeltet. Tegnapi pld. nagy mékő kérelmet hoztak a rejtek utcai patkányok, melyek a jelenlegi állapotok fentartását indítják. Alálan, de a bizottság megmégoldotta. VárosgazDay hivatal által az egész lakinczás deputátiót felemészettette. Azóta a komiz fertály szabógarai, so más réyek nem mernek szót emelni, s így reahető, hogy e czudar állapot nem sokára véglegesen rendezve lesz.

A mi Blant asszonyt illeti, fájdalom nem szolgálhatok felvilágosításra, s nem adhatom át az ön üdvözlését. Nincs it. Kerestetném, de a fentebb elmondott dolgok után beláthatja, hogy rendőrség csak a már meglevő rend mellett tud pótirozni, a rendtelenség rendezése éppen olyan messze esik tőle, mint Veronától. Kutnyabagos. A kutyáról jut eszembe. Kérem, küldjön egy kiló szalámit. Marad hiva:

Súlyom Ferenc.

Verona, 1887. júl. 7.

Kedves Súlyom!

A „Puerta del Sol“ mellett olvastam levélét, s a benne foglalt dolgok egyáltalán nem letek meg Bejártam önként val-
 a letelepedésem előtt a continensnek jófor-
 ma valamennyi városát, s jóllellel mond-
 latom, hogy Sevillát, Struenseét, Krakó-
 t Stambul kivéve alig van szemetesebb
 város, s ez említett négy város is szeren-
 sebb helyzetben van. Sevillában a kol-
 osovák Struenseében a rongyszedők, Krak-
 óban a szemetes zsidók, Stambulban a ku-
 ryit takarítanak. Kolozsvárt senki. Igen
 kedvező határozatnak tartom tehát magam
 a hogy a város tisztántartásával az Isten
 áldását megbízni. O bizonyára gondoskodik
 az. Mástólomban halom, hogy a város ut-
 cain tenyésző füves prairieket baromtenyész-
 tessen egy amerikai társulat akarja bérbe
 venni, s a pocsoya golfokon egy francia
 golfklub társulat személyszállító fragat-
 tait akar vízreboasztani? Nem tudom
 mennyi igaz ebből, azt azonban bizonyosan
 tudom, hogy Mousieur Jolivet, a társulat
 gondnok agense a tegnapi olasz futár-
 vonalon (mely örökökét két mf. lassusággal
 költözik) Rómából Kolozsvárra indult.
 Azt asszony nem került elő? Tartók tőle,
 hogy ennyi idyll s iralmas következe-
 sémekkel fog járni rá nézve. Az öné:

Mrs. Blant.

(Sürgöny.) Fennimore Blant urnak. Ve-
 rona, „Rule Britannia“ place Nro. 163.

Patkányok fellázkodtak. Verontás utczá-
 ban, Seméthegeyeken vörös lobogók lengenek.
 Patkányok megtámadták a bizottságot. És
 hallt üvöltöket ha Mentorukat deak pált
 mondani merik kolozsváriak. Puska rrrro-
 p. Ellenség sós kutakból szerzett sóval lö-
 k. Madame Blant a közép utczai füves
 prairiebe menekült, hol pocsoyába fult.
 Nyjogorsan. Válasz fizetve.

Súlyom.

Furcsa idők.

Furcsa idők ez a mostani. Nem tör-
 ténik semmi, nincsenek fontosabb politikai
 események, világrendítő események, de egy
 dolognak azért még is mindennap meg kell
 emlékezni — és ez a vezércikk.

Ezek a vezércikknek az volna a hi-
 vatala, hogy a fontosabb politikai mozzana-
 kat, a világrendítő eseményeket tárgyalja.
 Az az a legfurcsább, hogy akkor is tárgyal-
 ni kell, mikor ilyenek egyáltalán nincsenek.

Hogy aztán ilyen időkben és ilyen
 körülmények között furcsa vezércikknek is
 lehetnek — az már nem is tartozik a rit-
 kúságok közé.

A végén az ember egyként megszokja
 a holt saison unalmait, mint a rossz vezér-
 cikket, a különbséggel, hogy az
 unalmat végig kell szenvedni, míg a vezér-
 cikket nem muszáj elolvasni.

De van az emberiségnek egy része a
 nagyr a kihalt és eseménytelen időköt esi-
 kálja is, át is unatkozza, s hozzá még az
 új időkben született vezércikket is el kell
 olvasnia. Ez a szerencsétlen népség az új-
 jéir.

Az újságíró tehát a holt idényben há-
 nyasorosan van megverve az istenségnek
 mind a két kezével. Maga is unatkozik, má-
 sik is unat, s ráadásul még unatkozó és
 még szegényseben sanyalódó kollegákon is
 unatnie kell.

A minthogy én most épen erre vállal-
 totam.

A „Kolozsvár“ tegnapi számában ve-
 zércikket hoz a „holt saison“-ról.

Az a magja: nincs semmi új a nap-
 alatt. A politikai (bent és kívül) világban
 semmi, a társadalomban semmi, s tegyük
 hozzá: a vezércikkben semmi. Ebből a sem-
 milől van írva egy vezércikk, — a mely-
 ben nemmel tömörebb a semmi, annál sová-
 nyabb a valami.

Egyszóval arról ír, hogy nincs miről
 írni.

Nó már most tessék a t. ez. olvasó
 kérésére a holt idény unalmait előzni
 a ilyen magas vezércikkkel.

Tessék elbírni már most, hogy a „Ko-
 lozsvár“ írja szerint csakugyan nincs ezen
 a planetán sem politikai, kulturális, gazda-
 lapi vagy társadalmi téren olyan kérdés,
 a melyről inkább lehetne vezércikkhezni,
 mint a holt idény semmijéről, és hogy ily
 idényben mikor amugy sincs semmi — leg-
 kalibbabb vezércikk tárgy a: semmi.

Hát én mint újságíró nagyon restel-
 em ezt a dolgot. Az ilyen nyílt önvallo-
 n, minőt a „Kolozsvár“ ciklikirója tett —
 leplezve a semmit — szégyent hoz az
 egész újságírói karra.

Hát az én tisztelt kollegámnak kár
 volt így pellengérezni a mi becsületes
 cikketeket és épen a holt idényben. Ha
 ennék megírása előtt hozzám jön igen szí-
 ves megmagyaráztam volna neki, hogy
 újságíróknak soha sem szabad bevallani azt,
 hogy nincs miről írnia.

Az újságíró első kötelessége, hogy tárgyat
 keressen, ha rosszat is, csak tárgyat legyen.
 Azt már a mesterség hozza magával. A ki

a semmiről akar s csak arról tud írni — az
 tegye le a pennáját s álljon be — bak-
 ternek.

En tehát, nehogy tisztelt kollegám
 még egy vezércikket írjon a semmiről,
 adok neki néhány tárgyat, s ha azokat fel-
 dolgozta — adok készséggel még máso-
 kat is.

Hát a helyett a semmi helyett lehe-
 tett volna igen szép cikket írni többek kö-
 zött a kolozsvári sósókutak nemzetgazdasági
 fejlődéséről, tekintettel a szabó ipar fejlé-
 désére.

Máttatni lehetett volna Tisza Kálmán
 ama programbeszédét, melyet Nagyvára-
 don nem tartott meg, de melyről előre le-
 het tudni, hogy miket fog mondani.

Értekezni lehetett volna a kotel-
 ipar fejlődéséről, tekintettel a hortestrdemkre.

Kombinációba lett volna hozható 259
 magyar mameluk képviselő helyzete Pál for-
 dultása napjával.

Igen hálás tárgy lett volna vezércikk
 írásra a bivalyfejés, mint kardinális fokapi-
 tányi foglalatosság, tekintettel a köztárgy-
 hid megnyitására.

Eszes cikket lehetett volna írni egy
 városi tanácsnokról, a ki a gazdasági fejlé-
 lődés cége alatt öt napon át Debreczenben
 kosztotik, s hivatali szobájában azalattege-
 rek oldják meg a vitális kérdéseket. Tár-
 gyalni lehetett volna a mocsárfelszárítás kér-
 dését vonatkozóssal a kolozsvári vízvezető
 csatornák kukac állományára.

Igen értelmes fejtegetéseket lehetett
 volna írni arról az új burkolati anyagról,
 mellyel a választás napján a kolozsvári
 szabadelvűek a komló vendéglő előtt elte-
 rülő utcázt bevonták.

Ezek és sok ezekhez hasonló érdekes
 cik-anyagok kínálkoztak a feldolgozásra
 — ha a „Holt saison“ írja azt a fáradsá-
 got veszi magának, hogy vezércikk tárgyrát
 a szomszédba látogasson, ha a saját telkén
 egyáltalán kifogyott az állomány. Ezzel a
 kis fáradsággal segíthetett volna magán is,
 a t. ez. olvasó közönségén is, és nem hozott
 volna engem is abba a kényezhelyeztetbe,
 hogy egy hónapra én lássam el vezérczik-
 anyaggal épen a „holt saison“ idején, a mi-
 kor nekem is olyan nagy szükségem van a
 saját porlékámra.

Jó szomszéd.

MINDENFELE.

Kolozsvár, július 8.

— **A király Magyarországon.** Ö
 felsége az ősi hadgyakorlatok alkalmával
 majdnem az egész szeptember havánát Ma-
 gyarország különböző vidékein fog tartó-
 kodni. A király legelőbb is Nyitrára megy,
 aztán Csáktornyára, majd pedig Terebes-
 re, hol gróf Andrássy Gyula kastélyában
 fog lakni; Terebesről ő felsége Koloz-
 svárt érintve Dávára megy a hadgyakorla-
 tokra.

— **Új rendfőnök.** A Szent-Ferencz
 rendi szerzetnek Budapesten szerdán délelőtt
 tartott káptalani ülésén a rendtartomány fő-
 nökévé Dosztál Gandenezius volt budapesti
 házfőnök választott meg.

— **Három nevű kir. ügyész.** A
 „Brassó“ egyik nap azt írta, hogy kir.
 ügyész a brassói ügyészeghez Phleps
 György nevezetett ki. Mai számában kije-
 lenti, hogy az új ügyész nem György, ha-
 nem Frigyesnek hívják. No mi meg állít-
 hatjuk, hogy sem nem György, sem nem
 Frigyes, hanem Ferencz a neve az új ügyész-
 nek Remélljük, hogy lapársunk most már
 felhagyja a további — keresztelessel.

— **Schnierer Gyula** kereskedelmi
 miniszteri tanácsos szerdán délelőtt Binder
 Lajos erdélyi íparfelügyelő kíséretében
 Brassóba érkezett, hogy e kamara terület
 gyarait megvizsgálja. Az nap délután a zer-
 nesti papírgyárt tekintette meg.

— **Felfüggesztett lelkipásztor.**
 Élénken foglalkoztatja a kedélyeket Keos-
 kemén Czelder Márton ref. lelkész
 esete, a ki ellen Szappanos és társaiszamos
 vádpontból álló vádlevellet nyújtottak be az
 esperességnél. Vádolják Czeldert különösen
 azzal, hogy részeges, — templomban, teme-
 téseken, kereszteleseken stb. igen gyakran
 ittas állapotban jelenik meg; hogy az egy-
 ház kormányzatára képtelen; hogy az anya-
 könyveket rendetlenül vezeti. Ezen súlyos
 vádak alapján összeült az egyházmegyei
 egyházi törvényszék itélni Czelder fölött.
 A bíróság a vádak legnagyobb részét be-
 igazoltnak találván, Czelder Mártont, a zsi-
 nati törvények 246 §-ának d. pontja alap-
 ján a negyedfoku büntetésre: egy évi
 felfüggesztésre ítélte, a mely
 idő alatt nem fungálhat és semmiféle java-
 dalmazást nem élvezhet.

— **Amerikai magyarok.** Egy
 Reich Adolf nevű magyar ember Newyork-
 ban gyilkosságot követett s el s ezért ha-
 lálra ítélték. Most — mint az „Am. Nemz.“
 írja — több iránta érdeklődő ember ke-
 gelymi kérvényt nyújtott be a kormányzó-
 hoz. — Egy más amerikai ismerősünkről is
 érkezik hír Reisz Dávidról, a Budapestről
 megszökött uszorsárról. Tudvalevő, hogy en-
 nek a hazánkfiának a tengeren túli akadt
 valami ügye, a miért letartóztaták, de ké-

sőbb kauziót téven le, az ügy eldőltség ki-
 engedték a fogsgágból. Reisz Dávid azonban
 vagy azt akarta mutatni, hogy neki még
 sem a pénz legbecesebb világon, vagy
 talán a honvágy vette nagyon elő, elég az
 hozzá, a kauzióját ott hagyta, ő maga pe-
 dig ismét megszökött állítólag vissza Eu-
 ropába.

— **A kolera.** A fenyegető rém megint
 közel dik. Mint ugyanis Triesztből távira-
 tozzák, ott a tözsén oly hírek voltak el-
 terjedve, hogy K. labriában és Katiában
 a kolera megint kitört. E hírek csakugyan
 valóknak bizonyultak. A legsúlyosabban van
 megátogatva Rocella Jonica község, mely
 Reggiótól három órányira fekszik. A kolera
 állítólag matrózok cipizték be Katiából.
 A járvány igen hevesen lépett fel, minéjárt
 az első nap 17 ember betegedett meg s 9
 meghalt. A lakosság közt nagy a rémület.

VÁROSI HIREK.

— **Báró Jósika Leót** tegnap dél-
 után rendkívüli díszszal és nagy részvét mel-
 let temették el belmonostor utczai lakásáról.
 A népes menetben ott láttuk a városi, me-
 gyei és állami hivatalok, főiskolai és egye-
 temi tanári kar tagjait és más notabilitá-
 sokat. A hat ló által vont díszes halottas
 kocsi előtt külön kocsi szállította ki a te-
 metőbe az elhunyt ravatalára küldött ko-
 szorukat. A halottas kocsi körül temetkezési
 intézeti szolgák az elhunyt cizmerével ékítve
 lámpákat vittek. A kocsi után az elhunyt
 rokonai, az erdélyi főúri körök tagjai ezek
 között herczeg Lobkovitz, Andrási Gyula
 és gr. Schulenburg tábornokok lépdeltek,
 utánuk a kocsik hosszú sora következett.
 A temetési szertartást nagy segédlettel dr.
 Éltés Károly apátplébános végezte. A báró
 holtteste a helybeli köztemetőben levő csa-
 ládi sírboltban helyezték el. A temetést
 nagy díszszal és igen ügyesen Czetz Péter
 rendezte.

— **Requiem.** Az elhunyt Br. Jósika
 Leo lelkéért ma d. e. 10 órakor tartott
 meg az engesztelt szentáldozat a kegyes-
 rendiek templomában. A feketébe vont
 templom előszén keleti növények közt
 díszes ravatal volt felállítva az elhunyt
 család cizmeréivel díszítve. A misét dr.
 Vajda Gyula lyc. igazgató tartotta az ál-
 dozások teljes segédletével. A családtagok,
 itt időző és a temetésre berándult aristo-
 cratia teljes számban megjelentek a requie-
 men, mely 11 órakor ért véget.

— **Br. Schönfeld Antal** erdélyi
 hadtestparancsnok tegnap délután a 6 órai
 vonattal érkezett a helyi indóházhoz, hol —
 mint jeleztük — hivatalos fogadtatásban rés-
 zesült minden ünnepélyességek kizárásával.
 Innen a Hungáriába, szállására hajtatott s
 az este részt vett a tiszteletere rendezett
 vacsorán. Ma délelőtt a katonai gyakorla-
 tokat szemléltte meg.

— **Társasvacsorát** rendezett Lob-
 kovitz Rudolf herczeg, helyi ténparancsnok
 tegnap este Br. Schönfeld Antal erdélyi
 főhadtest parancsnok tiszteletere a Hungá-
 ria Szálló kerti éttermében. A vacsora szo-
 rosan katonai jellegű volt s csak a törzs
 és főtisztek voltak hivatalosak számszerint
 mintegy 40-en. A vacsora alatt 9—11 órá-
 g a katonai zenekar játszott az udvaron s
 láthatólag derült hangulat uralkodott az
 éjjeli tájban eloszott társaság közt.

— **Halálozás.** Id. Kilin Károly
 előkelő földész és egyházi képviselő mint
 részvétellel értesülünk tegnap reggel vége-
 lyengülés következtében életének 66-ik évé-
 ben meghalt. Az elhunytat nagyszámu ro-
 konság gyászolja. Temetése holnap délután
 lesz külközben utczai házából.

— **Az erdélyi rész méhés egy-
 let** igazgató választmánya holnap, júl. 9-en,
 d. u. öt órákor az egyesület házsongárdi
 közelében ülést tart. Az igen fontos tárgyak
 a tagok minél tömegesebb jelenlétét igé-
 nyelven, tiszteletteljesen kérem illetékes tár-
 sask szives megjelenését. Kolozsvárt, 1887.
 júl. 8. Szentgyörgyi Lajos egyleti főtitkár.

— **A kuruzslóné.** Furcsábbnál-furcsább holmik
 hevernek a rendőrségi szoba egyik asztala alatt. Kis
 üveg bura alatt kis fakereszt rajta az üdvözlettel, közö-
 te a siralmas szent anyával, pöröslőlők, egy üvegben
 szentelt víz (reggeli merítés a Szamosból) átfurt borok,
 hüvely és vetemények magjai; elszáradt növénylevelek
 zacskókba kötöve. Pogácsák melyeket az átfurt lyukon
 szallagal nyakukba hordoznak szerelmes szívű lányok,
 kik hajlandóságra akarnak bírni elhajlott, hideg legény
 sziveket. Porok, melyeknek kánálba való bevetélétől
 futnak a betegségek, gyógyul a megsebzett szív. Kár-
 tyák, melyeknek jóslatát után futottak a meghasonlott
 szívek. Kisebb-nagyobb pácizikák, melyeknek büvös
 érintésétől ezer meg ezer bajból gyógyultak meg a meg-
 bomlott eszűk stb. stb. S mindezek egy kis helyen ott
 hevernek rendtelenségben — tegnap még kincsek, me-
 lyeket érinteni nem szabadott avatlan kézzel, ma ringy
 rongy, czafat s rendőri vétagok bolygatták kíméletlen
 meggyezések kíséretében. S mindezeket Csizsár J. rend-
 őri tisztviselő szállította be tegnap jelzett Nagy János-
 né hidelvi utczai viskójából, ő asszonya maga már évek
 óta jövedelmező boszorkánysága mesterségét s a kuruzs-
 lás ezer nemében bővelkedő foglalkozását. Bár ott van-
 nak a korpus deliktus — a kuruzslóné tagad mindent
 s fájdalmas pillantásokat vetve búbjós holmaira, —
 ártatlan dolgoknak, gyermekie játékszereknek tartja azo-
 kat s esodálkodik a rendőri urak keménysévével, kik
 megfosztják őt e játékszerektől. Rendőri urak pedig pen-
 nahegyre veszik minden vallomását s letartóztatják őt
 — sőt család, könnyű hűv emberek rászédés miatt át-
 adják a helyi törvényszéknek s azt jósója meg most
 már ő asszonya, hogy mi leszén vele és hogy me-
 nekülhetne a bajból?

IRODALOM.

* **A kolozsvári „orvos-természettudo-
 mányi értesítő“** legújabb füzeté a következő
 érdekes tartalommal jelent meg: Erdély
 felső terelőzi fűlédekeinek echinidjei. (V.
 táblával). Dr. Koch Antal egyet. tanártól. Az
 Epeira diademata, Cl. idegrendszerének
 boncz- és szövettana. (a VI. és VII. táblá-
 val). Bálint Sándor tanárjelölttől 47 l. Az erd.
 medence őstörténelméhez (2-ik közl). Tégl-
 lás Gábor főreálisk. igazgatótól. A vádvol-
 gyi Gyálu-Urszulaj aranybányaterület geol-
 ogiai és bányageológiai viszonyai. (a VIII.
 táblával). Dr. Primics György őrségdtől. Kis-
 sebb közlemények. 1) Egy új érczelőfor-
 dulásról a Gyálu-Brádulujon, Szt.-Lászlótól
 Ny.-ra. Dr. Herbach Ferencztől. 2) Ásvány-
 tani közlemények Erdélyből. Dr. Benkő Gá-
 bor tanárségdtől. 3) Az erd. múzeum me-
 teoritgyűjteményeinek újabb gyarapodása.
 Dr. Koch Antaltól.

* **Herman Ottó** új könyve a halászatról.
 Herman Ottó a napokban hosszabb tanul-
 mány-utrá indul, még pedig a halgazdaság
 érdekében: Dubisch-féle poétyavak beren-
 dezése és kezelése képezi a tanulmányozás
 czélját. A halgazdaságról szóló könyv a kir.
 magyar természettudományi társulat könyv-
 kiadó vállalatában fog megjelenni.

Legujabb.

Tirnova, július 7. d. u. 5 ó.

A nagy sobranye mai ülésén Fer-
 dinánd Szász Coburg gothai her-
 czeg egyhangulag megválasztott Bu-
 gária fejedelmének.

Kecskemét, júl. 8.

A tegnapi képviselő választáson
 Tóth László, a kormánypárt jelöltje
 már reggel látván a sikertelen küzdel-
 met, visszalépett, s így Ugron Gá-
 bor majdnem egyhangulag lett az alsó
 kerület képviselőjévé megválasztva.

A felső kerületben Vámos Béla dél-
 után 2 órakor lépett vissza, s Hor-
 váth Ádám függetlenségi jelölt 84 szó-
 többséggel választatott meg.

Tirnova, júl. 8.

Fejedelem választás.

A fejedelem választás tegnap ment
 végbe Tirnovában a következőleg: El-
 nök megnyitván a sobranyet, üdvözlő a
 nemzetgyűlést, s kitűzi napirendre a fe-
 jedelem választást. Javaslatba hozza
 Coburg herczeget, ismerteti annak vi-
 szonyait és kéri a gyűlést, hogy a her-
 czeget egyhangulag válassza meg.

Erre az egész ház felemelkedett s
 lelkes hurrah kiáltások között kikiál-
 totta Coburg herczeget Bulgária
 fejedelmévé.

Ezután az ülés elhalasztott Co-
 burg válszáig, ki a választásról rögtön
 értesítettett a Sobranye által. Hir sze-
 rint a Sobranye kikiáltotta Bulgária
 függetlenségét.

KÖZGAZDASÁG.

Vetések állása.

Buza: A Duna balpartján a beál-
 lott nagy melegtől több helyen idő előtti
 érésnek indult, Bars megyében itt-ott szen-
 vedett; átlag jó termésre nyujt kilátást;
 Trencsén- és Zólyom megyékben még csak
 most virágzik. A Duna jobb partján néhol
 a rovar és a rozsdá tesznek benne kárt, de
 általában jó középtermés várható. A Duna-
 Tisza közén a folyton tartó szárazságot
 sanyli, sok helyen már nagyon érett, ara-
 tása pár nap múlva megkezdhető. Az erdélyi
 megyékben a meleg idő befolyása alatt,
 mindenütt sokat javult, részben még virág-
 zik, részben már szemezni kezd; Kolozs,
 Maros Torda és Szolnok-Doboka megyében
 helyenkint a rozsdá okozott kárt, Nagy-Kü-
 llőb megyében igen gyenge; átlag azon-
 ban középtermésre nyujt kilátást; Torda-
 Aranyos megye Hidas község határán a
 jégeső sok kárt tett.

Rozs: A Duna balpartján néhány
 nap mulva aratható, kalásza többnyire su-
 lyos, Nográd, Nyitra és Pozsonymegye egy
 részében azonban csorba, sőt füres is. A
 Duna jobbpartján az utóbbi időben javult
 és a nagyobb gazdaságokban aratják, köz-
 éptermés remélhető.

A Tisza-Maros szögén aratása Temes-
 megye egy részében megkezdett, szalmája
 nem magas, de szeme jól fejlődött, közép-
 termést ígér. Az erdélyi megyékben csak-
 nem mindenütt megszemzett, helyenkint már
 érne kezd, Maros-Torda megyében hiányosan
 szemzett, átlag középtermést ígér.

Árpa: A Duna balpartján a nap he-
 vétől sok helyen foltos és szeme szorult;
 Trencsén és Zólyom megyék egy részében

tulbuja. A Duna jobb partján a száraz idő-
 járás folytán itt-ott szembe szorult, de ál-
 talában középtermést ígér. A Duna-Tisza
 közén az aratás folyamatban van, az ered-
 mény helyenkint középserű, helyenkint pe-
 dig jó. Az erdélyi megyékben a kedvező
 meleg jól elősegítette ugyan fejlé-
 dését, de sajnos, hogy csaknem mindenütt
 gyomos, már kalászáit kihányta, Szolnok-
 Dokoka megyében helyenkint tűszögös is; átl-
 ag középtermést remélnek.

Zab: A Duna balpartján a fejlődésé-
 ben visszamaradt, szalmája is vékony. Esz-
 tergom és Nográd megyékben helyenkint
 teljesen kivesszett. A Duna jobb partján ja-
 vult ugyan, de néhol a rozsdá lepte meg,
 másutt pedig a rovarok pusztítják, közép-
 aluli termés várható. A Tisza balpartján ja-
 vult ugyan, de helylyel-közell hátra van
 maradvá; jó középtermést remélnek. A Ti-
 sza-Maros szögén az utóbbi időjárás igen
 kedvezően hat, sokat javult, jó termést vár-
 hatni. — Az erdélyi megyékben
 nagyon sokat javult átlag jó közép-
 mést ígér.

Tengeri: A Duna balpartján ala-
 csony ugyan és visszamaradt, de növsnek
 indult. A Duna jobb partján a szárazság
 folytán fejlődésében hátramaradt, igen ap-
 ró. — Az erdélyi megyékben a meleg
 időjárás folytán jobb szint kezdett váltani,
 kapálása helyenkint még most is folyamata-
 ban van, az oldalos helyeken erőteljes, míg
 a lapályos helyeken még most is gyenge.

Hüvelyes vetemények: Az
 erdélyi megyékben mindenütt nagyon jól
 állanak, kivéve Maros-Torda megyét, hol a
 záporosók sok kárt tettek.

Burgonya: Az erdélyi megyék-
 ben mindenütt virágzásban áll, s jó ter-
 mést ígér.

Mesterséges kaszáló. Az erdélyi
 megyékben a luczerna és lóhere első ka-
 pálása mindenütt mennyiségileg bő hozamot
 adott, de minőségileg helyenkint a sok eső
 megrontotta, másodtermése jól indult, he-
 lyenkint már másodszor is kaszálják.

Szőlő. A Duna bal- és jobbpartján
 virágzik, középterméssel biztat. A Duna és
 Tisza közén, a Tisza jobb és balpartján jó
 termést ígér, többnyire elvirágzott.

**A m. kir. postatakarékpénz-
 tár forgalma** június hóban következő
 volt: A főkimutatás szerint f. évi június
 havában 33,567 betéttel 227,395 frt 82 kr
 tétetett be és 8,703 felmondás alapján
 174,821 frt 11 kr visszafizetés eszközöl-
 tetett. Az elmúlt év június havában 39,105
 betéttel 199, 172 frt 74 kr tétetett be és
 6,512 felmondás 92,624 frt 09 kr. vissza-
 fizetés eszközöltetett. — A bruttó be-
 tét június havában nagyobb ugyan, —
 mint a múlt év hason szakában, de a beté-
 tek drb száma a legkisebb, mely az inté-
 zet fenntartása óta eléretett. A fennmaradó
 tiszta betét 25,574 frt 71 kr jun. hónapban
 mindazokkál felülmúlja az előző május ha-
 vi 49,686 frt 89 kr és ápril havi 45,112
 frt 42 kr tiszta betét eredményeit. A júni-
 us hóban befolyt betétek arányában össze-
 sen 84,300 frt névértékű értékpapir vásárol-
 tatott, még pedig 63,800 frt névértékű 5
 százalékos m. papíráradék a postatakarék-
 pénztár számára, 16,700 frt 5 százalékos
 m. papíráradék és 3800 frt egyéb érték-
 papir a betevők részére.

Hetivásár.

! FIGYELEMRE MÉLTÓ!**Naptho-Carbol fertőtlenítő szekrénye,**

annál is inkább ajánlhatom, mivel Olaszországban ujabban halálalvágzódott 17 choleraeset fordult elő.

nélkülözhetetlen óvszer, megóv minden ragálytól, Diphtheritis,

Typhus, Skarlát s minden ragályos betegségekkel,

foglalkozó-, háló- és gyermekszobákban, kávéház, vendéglő és úrszékekben felfüggesztendő!

A légáramlat által leendő szabályozva a Naptho-Carbol fertőtlenítő szekrény egy egészen kicsiny légtisztító készülék és célja a légben található beteg rostok, Baktériáktól megóvni azobalevegőt és azok felvétele által a ragály továbbterjedése meggátlandó.

A szekrényben levő Naptho-Carbol lemez ellensúlyozza továbbá az undorító szagot és kigőzölgést, alapos hatásánál fogva eltávolítja azt és nem mondja fel a szolgálatot, sőt kellemesen érezhető légcsere áll be, eltávolítja a penész, rothadás képződést és a kártékony rovarokat.

Egy ily szekrénye ára 35 kr.

627. (2-x)

Kapható és kizárólagos főraktár:

TISCHLER V.

illatszer, toilette pipere üzletében Kolozsavart, belmonostor-utca 6. sz. Donogányné házában.

ELADÓ

Kolozsavartól 1 és fél órányira

egy 800 holdnyi területű birtok, legjobb minőségű szántók, kaszálók, regálékkal, szép urilak, diszkert, gyümölcsös, veteményes és csemege-szőlő kertekkel, külön gazdasági udvarokkal és épületekkel, testvérek közötti osztozásért eladó.

Tudakozódhatni közjegyző Schilling Rudolf úrnál. 603. (2-2)

TISCHLER V.

illatszer-, toilette-, pipere és különlegességek üzletében a vegytani tudományok nagy műveit fejlődése által, a legkínálóbb vegytisztító, teljesen ártalmatlan HÖLGY-RIZSPORAIT, melyek az arcra ifjítást, hatnak, s kellemes illatúak, mint a természetes, a nélkül, hogy azok használatuk közben kártékony hatással lennének, mint elismert legkínálóbbakat a következőkben ajánlom:

L. Lechner zsiradék-hőlgypora, melynek azon kellemes előnye van a többiek fölött, hogy az arcra állandóbb, nem porlik le oly hamar, továbbá L. Lechner Hermelin rizspora Berlin, Puder Blond és Veloutine Charles Faytől Páris. Velouté A. Bourjoistól Páris, Blaha Luiza Serail Hőlgypora Müller J. L.-től Budapest, Ozea Rieger V.-től Frankfurt a/M, Eszéki Dienes J. C.-től Eszék, Száraz- és zsiradék rizspor H. Kielhauserstől Gratz, Keleti Hőlgypor A. Motsch & Comp Bécs, Puder de Ris Treu Nugsch & Comp Bécs, C. Harbertholt Berlin.

A felsorolt kitűnő minőségű rizsporok fehér, rózsaszín és sárga színűek, a legfinomabb gyárosok készítményei, melyeknek bővebb ajánlatát elismert jó hírű vállalkozásunk tudunk.

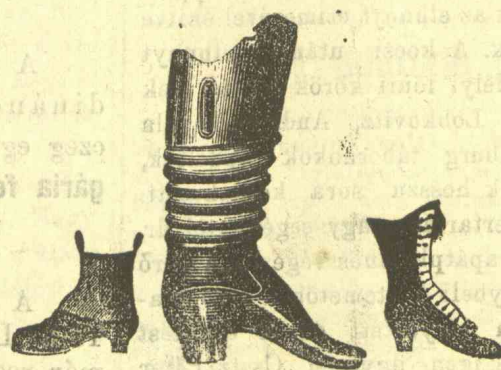
Jutányos ár.

Dusan berendezett férfi-, női- és gyermek-lábbeli raktár.

GOMBOS KÁROLY

lábbeli készítő belhíd-utca 13. sz.

A SÁRGÁCSIZMAHOZ.

csizmak

és

csipők.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta szerint jutányosan és pontosan teljesítenek.

Tartósságát felelősség vállalattal.

Teljes tisztelettel.

GOMBOS KÁROLY.

Pontos kiszolgálat.

A nagyérdemű gazdaközönség becses figyelmébe!

Nagyobb előnyös vásárlások következtében azon kellemes helyzetbe jutottam, miszerint — addig míg készletem tart — egyes gazdasági gépeket

GYÁRI ÁRON ALÓL is árusítom, ugymint:

cséplőgépek

gőz-, ló- és kézi erőre;

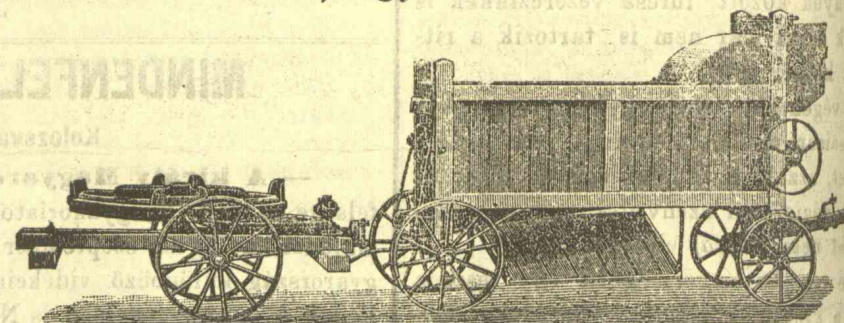
szelelő-rosták, sorvetőgépek, trieurök

sbt. teljében leszállított áron.

Tiger szénagyújtókat, legújabb szerkezet, ára csak 80 frt.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

TAUFFER FERENCZ UTÓDA gépraktárában, Kolozsavart, belközép-utca 6. sz.

Gabona-zsákok a legolcsóbb árak mellett. Továbbá vízhatlan ponyvák minden nagyságban.

BORSZÉKI GYÓGYFÜRDŐ.

Az 1873-ik évi Bécsi, az 1878-ik évi Párisi és 1882-ik évi Triest-i tárlatokon kitüntető ezüst- és aranyérmekekkel jutalmazva.

Erdélyi hazarész Cismegyében. — Fürdőidény kezdete június hó 15-én, vége szeptember hó 10-én. Posta- és távirat-állomás BORSZÉK.

BORSZÉK világhírű szénsavdús tartalmu gyógy- és ásványvizei, páratlan hideg-, lobogó-, kristály-, tükör- és melegfürdői és fenyves ozonduz levegője az emberi test gyengeségeinek és betegségeinek számtalan válfajában évtizedek óta kitűnő eredményt nyel használtattak.

A fürdők izléssel és kényelemmel vannak berendezve. Üdülés és szórakozásra jól berendezett fenyves sétányok, olvasó- és zongora-terem és más mulató helyek, valamint az ujonnan épült „Kossuth-kuti gyógycsarnok” kávéház és cukrászdával kínálkozik. Rendes fürdőorvos, gyógytár, közegészségügyi- és közbiztonsági hatóság, posta- és távirat s a legkínálóbb zenekarok egyike a fürdő-közönség rendelkezésére áll. Vannak jól berendezett és kényelmes magán-bérlőházak, vendéglők és kávéházak, a helyi viszonyok szerint mérsékelt és hatóságilag ellenőrzött jutányos lak- és étkezési díjszabással.

A közlekedés könnyítésére mindennapi gyorskocsi-közlekedés van rendszeresítve, a szász-régeni vasuti indóháztól Borszékig és vissza július hó 1-től szeptember hó 10-ig. Egy 4 személyre berendezett egész kocsi után 20 frt, személyenként 20 kgr. díjmentes podgyással; hátulsó ülésen 8 frt, szembe ülésen 7 frt. 3—12 éves gyermekek és cselédekért féldíj fizetés mellett.

E tekintetben a m. kir. államvasutak igazgatósága által a Borszékra utazó fürdővendégek ré zére a budapesti, aradi, kolozsavári, gyula-fehérvári, dévai és brassói vasuti állomásokról Szász-Régenig május hó 15-étől szeptember hó végéig érvényes mérsékelt menetérti jegyek adatnak ki.

A fürdőintézet és ásványvíz-üzlet körébe tartozó tudakozódások és megrendelések a Borszéken helyben székelő „Fürdő- és Üzlet-igazgatósághoz” intézendők.

ÁSVÁNYVIZEK ÁRJEGYZÉKE.

Borszáken a raktári helyiségben:

1 láda	50-es	1.4 literes
1 "	25-ös	1.4 "
1 "	50-es	1.0 "
1 "	25-ös	1.0 "
1 "	50-es	0.5 "

7 frt — kr.
6 " 60 "
3 " 50 "
3 " 30 "
5 " 30 "

1 láda	50-es	1.4 literes
1 "	25-ös	1.4 "
1 "	50-es	1.0 "
1 "	25-ös	1.0 "
1 "	50-es	0.5 "

A szász-régeni vasuti állomásnál:

8 frt 70 kr.
4 " 45 "
7 " 90 "
4 " — "
6 " 15 "

Nagyobb rendelményeknél megfelelő % leengedés.

Borszék, 1887. május hó.

618. (5-x)

A fürdő- és üzlet-igazgatóság.